

2021-09-30

Diarienummer
BN 2021/0250

Petter Eiring

Stadsantikvarie och arkitekt

Remiss från Regeringskansliet Finansdepartementet - Remiss av Boverkets rapport Ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar

att godkänna stadsbyggnadskontorets förslag till yttrande som sitt eget samt översända detta till Finansdepartementet

Sammanfattning

Regeringen har gett Boverket uppdrag att analysera hur ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet kan bli tydligare. Boverket föreslår att en presumtionsregel som pekar ut byggnadsägaren och den allmänna platsens huvudman som ansvarig för att åtgärda ett hinder införs i plan- och bygglagen (PBL). Presumtionsregeln innebär att det alltid i första hand är byggnadsägarens och den allmänna platsens huvudmans ansvar att avhjälpa ett hinder och om denne inte råder över hindret läggs ansvaret på denne att bevisa att så inte är fallet.

Boverket har vidare i uppdraget analyserat om det skulle vara möjligt att på förhand peka ut vissa åtgärder, som är enkla och inte kostsamma, och undanta dem från den ekonomiska bedömningen som alltid ska göras. Boverket har emellertid landat i att inte föreslå några på förhand kostnadsbedömda åtgärder utpekade i HIN då nackdelarna är fler och större än fördelarna med ett sådant utpekande.

Kunskapsbrist lyfts också fram som en viktig faktor, varför Boverket ser en ny informationskampanj som en möjlig väg framåt för att sätta fokus på frågan och höja kunskapsnivån.

Stadsbyggnadskontoret instämmer i Boverkets bedömningar att en presumtionsregel kan förtydliga ansvaret och förenkla kommunernas tillsynsarbete i viss mån, att nackdelarna med att på förhand peka ut vissa åtgärder som enkla och inte kostsamma och

2021-09-30

Diarienummer

BN 2021/0250

undanta dem från ekonomisk bedömning överväger fördelarna med ett sådant tillvägagångssätt, samt att nya informationskampanjer kan vara en möjlig väg framåt för att höja kunskapsnivån.

Underlag för beslutet

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse 2021-09-30
- Remiss från Finansdepartementet 2021-07-02 med Rapport från Boverket 2021:10 Ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder

Ärendet

Bakgrund

Regeringen har gett Boverket uppdrag att analysera hur ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet kan bli tydligare. Boverket föreslår att en presumtionsregel som pekar ut byggnadsägaren (8 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL) och den allmänna platsens huvudman (8 kap. 12 § PBL) som ansvarig för att åtgärda ett hinder. Presumtionsregeln innebär att det alltid i första hand är byggnadsägarens ansvar att avhjälpa ett hinder och om byggnadsägaren inte råder över hindret läggs ansvaret på denne att bevisa att så inte är fallet. Exempelvis kan det handla om att en verksamhetsutövare hyr en lokal med en receptionsdisk som inte är tillgänglig. Om byggnadsägaren inte råder över receptionen, behöver denne kunna bevisa detta. Trots att det inte alltid är byggnadsägare som råder över hindret bedömer Boverket att ett förtydligande av ansvarsfrågan skulle underlätta kommunernas tillsyn, då det blir tydligt vem de alltid i första hand ska vända sig till.

Boverket har vidare i uppdraget analyserat om det skulle vara möjligt att på förhand peka ut vissa åtgärder, som är enkla och inte kostsamma, och undanta dem från den ekonomiska bedömningen som alltid ska göras. Syftet med detta skulle vara att underlätta för kommunerna då den ekonomiska bedömningen i vissa fall kan vara besvärlig. Även fastighetsägarna skulle kunna ha nytta av detta då det tydliggörs vilka åtgärder som alltid ska genomföras oavsett kostnad. Boverket har kostnadsbedömt nio åtgärder mot enkelt avhjälpna hinder och finner det möjligt att peka ut vissa åtgärder som kan undantas, men gör samtidigt bedömningen att det inte skulle få önskad effekt. Möjligen skulle utpekade undantagna åtgärder kunna underlätta för någon storkommun med många ärenden, men flertalet kommuner som Boverket haft samråd med anser inte att det skulle innebära någon större förbättring. Anledningen är delvis att de billigaste och enklaste åtgärderna redan är självklara och inte utgör de som är svårbedömda. Flera risker lyfts fram, bland annat att dessa

2021-09-30

Diarienummer

BN 2021/0250

åtgärder skulle tolkas som tillräckliga och leda till en ny lägre normerande nivå. Vidare ser Boverket att prioriteringen av dessa enklaste, billigaste åtgärderna riskerar att befästas och att andra åtgärder mot enkelt avhjälpna hinder som skulle kunna få mycket större effekt nedprioriteras. I bedömningen har hänsyn tagits till signaleffekten av ett sådant förslag. Det finns en överhängande risk att förslaget uppfattas som att vissa grupper prioriteras framför andra. Med bakgrund av detta har Boverket landat i att inte föreslå några på förhand kostnadsbedömda åtgärder utpekade i HIN. Under uppdragets gång har det framkommit med tydlighet att ett av de stora hindren är resursbrist i kommunerna, något som Boverket inte råder över. Kunskapsbrist lyfts också fram som en viktig faktor, varför Boverket ser en ny informationskampanj som en möjlig väg framåt för att sätta fokus på frågan och höja kunskapsnivån.

Föredragning

Tillsynen av enkelt avhjälpna hinder lider av resursbrist. Ett sätt att i viss mån underlätta tillsynen kan vara att som Boverket föreslår införa en presumptionsregel som gör att bevisbördan för vem som är skyldig att åtgärda en brist överläts åt byggnadens ägare respektive den allmänna platsens huvudman. Det kan förkorta handläggningstiden med ett antal timmar i en del ärenden om än inte alla ärenden. I många ärenden är det redan på förhand tydligt vem som bär ansvaret.

Stadsbyggnadskontoret instämmer i Boverkets bedömning att nackdelarna överväger fördelarna med att i förhand peka ut åtgärder som enkla och därför inte behöver genomgå en ekonomisk bedömning.

I syfte att skynda på arbetet med att avhjälpa fysiska hinder i samhället kan det vara bra att sätta fokus på frågan och höja kunskapsnivån genom nya informationskampanjer.

Sammantaget föreslås byggnadsnämnden att bifalla Boverkets förslag genom att godkänna stadsbyggnadskontorets förslag till yttrande som sitt eget samt översända detta till kommunkontoret.

Beredning

Kommunens tillgänglighetsrådgivare och stadsantikvarie har samrått i beredningen av ärendet.

Barnets bästa

De åtgärder som genomförs för ökad tillgänglighet är bra för barnen, generellt i högre grad än för vuxna, något som framgår av Boverkets rapport.

2021-09-30

Diarienummer

BN 2021/0250

Ekonomiska konsekvenser

En något förkortad handläggningstid i vissa ärenden innebär minskade kostnader för byggnadsnämndens tillsynsverksamhet, om än marginellt.

Hans Juhlin
Stadsbyggnadsdirektör

Petter Eiring
Stadsantikvarie och arkitekt

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Finansdepartementet